บทที่ 8

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดลพบุรีโดยศึกษาคำศัพท์และเสียงปฏิภาคพยัญชนะต้นชุด ช-จ-ซ ผู้วิจัยได้คัดเลือกหน่วยอรรถจำนวน 30 หน่วยอรรถมาใช้ในการศึกษาคำศัพท์ โดยคัดมาจากงานวิจัยของวารี (2526) และปานตา (2530) ทั้ง 30 หน่วยอรรถที่ผู้วิจัยคัดเลือกมานี้เป็นหน่วยอรรถที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกภาษาไทยถิ่น 3 ถิ่น คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานได้ชัดเจน ส่วนการศึกษาเสียงปฏิภาคพยัญชนะต้นชุด ช-จ-ซ ผู้วิจัยได้ใช้คำทดสอบจำนวน 10 คำ ซึ่งเป็นคำทดสอบชุดเดียวกับที่วัลจิลีน (2534) ใช้ในการวิจัยมาใช้ในการทดสอบเสียงปฏิภาค ทั้ง 10 คำทดสอบนี้เป็นคำที่ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสานมีเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นปฏิภาคกัน

การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติในแต่ละตำบลเป็นจุดเก็บข้อมูลโดยเก็บข้อมูลจากทุกตำบลของจังหวัดรวม 122 ตำบล เพื่อไม่ใช้เกิดความล่าช้า ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังตำบลละ 2 จุดเก็บข้อมูล หากได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้ง 2 ฉบับจากจุดเก็บข้อมูลเดียวกันก็จะคัดเลือกฉบับที่ส่งมาถึงก่อน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 244 ฉบับ ได้รับคืนมา 195 ฉบับ หลังจากนั้นได้คัดฉบับที่ซ้ำออก เหลือแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั้งสิ้น 107 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 88.43 ของจุดเก็บข้อมูลทั้งหมด

หลังจากรวบรวมข้อมูลและเสนอเกณฑ์ในการวิเคราะห์คัพท์ว่าศัพท์ใดบ้างที่จัดเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกันแล้ว ต่อไปก็จะพิจารณาจัดศัพท์เป็นศัพท์ของภาษาใดภาษาหนึ่งและแสดงตารางศัพท์ของภาษาไทยถิ่นต่างๆ ที่ใช้แทนหน่วยอรรถแต่ละหน่วยอรรถ

สำหรับการทดสอบเสียง หลังจากที่รวบรวมข้อมูลแล้วก็จะนำข้อมูลมาพิจารณาว่าเป็นเสียงของภาษาไทยถิ่นใดแล้วสร้างแผนที่แสดงการกระจายของเสียงทดสอบเช่นเดียวกับศัพท์ ต่อจากนั้นจะดำเนินขั้นตอนต่างๆ เช่นเดียวกับคำศัพท์ทุกประการ คือ

- ตั้งเกณฑ์ในการตัดสินว่าหมู่บ้านใดพูดภาษาอะไร
- ตั้งเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนการใช้ภาษาและแสดงตารางการใช้ภาษาของแต่ละ

ตำบล

- สร้างแผนที่แสดงการใช้ภาษาจากการทดสอบด้วยศัพท์หรือเสียงโดยละเอียด
- สร้างแผนที่แสดงการใช้ภาษาจากการทดสอบด้วยศัพท์หรือเสียงโดยรวม
- สร้างตารางเปรียบเทียบการใช้ภาษาที่ได้จากการวิเคราะห์ศัพท์และเสียง และเสนอแผนที่แสดงการใช้ภาษาจากการเปรียบเทียบการใช้ภาษาที่ได้จากศัพท์และเสียง

จากผลการวิจัยพบว่าจังหวัดลพบุรีซึ่งเป็นบริเวณรอยต่อของภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานมีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสานตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกันทั้งจากการศึกษาคำศัพท์และเสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นชุด ช-จ-ซ กล่าวคือ จากการทดลอบคำศัพท์มีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากที่สุดเป็นจำนวนร้อยละ 67.20 รองลงมาคือภาษาไทยถิ่นอีสาน คิดเป็นร้อยละ 19.47 และภาษาผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน คิดเป็นร้อยละ 8.04 ส่วนการทดสอบเสียงพบว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 62.15 ภาษาไทยถิ่นอีสานร้อยละ 30.75 และภาษาผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสานร้อยละ 5.98 ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 ที่ว่าในจังหวัดลพบุรีจะมีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นบริเวณกว้างที่สุด รองลงมาคือภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่าจากการศึกษาศัพท์และเสียงมีการใช้ภาษาไทยถิ่นตรงกัน 41 ตำบล อีก 66ตำบลแม้จะมีการใช้ภาษาที่ไม่ตรงกันเลยทีเดียวแต่ก็มีความสอดคล้องกัน ผลที่ได้จากการทดสอบคำศัพท์พบว่ามีการใช้ภาษาผสมและภาษาผสมผสานมากกว่าทางเสียง จากการทดสอบคำศัพท์มีการใช้ภาษาผสมผสาน 2 ถึง 6 กลุ่มอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนการทดสอบเสียงมีการใช้ภาษาผสมผสานน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ภาษาเดี่ยว ภาษาผสมผสานที่พบจากการทดสอบเสียงสูงสุดมีเพียง 3 กลุ่มเท่านั้น ขณะที่คำศัพท์มีการใช้ภาษาผสมผสานมากถึง 6 กลุ่ม อย่างไรก็ตามอัตราส่วนของการใช้ภาษาในระดับสูงและสูงมากทั้งจากการทดสอบคำศัพท์และเสียงมีความสอดคล้องกัน ต่างกันที่อัตราการใช้ภาษาในระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจสรุปได้ว่าการศึกษาภาษาไทยถิ่นโดยการทดสอบคำศัพท์และเสียงมีความสอดคล้องกันซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้

<u>อภิปรายผล</u>

ผู้วิจัยพบว่าการที่กำหนดขอบเขตของการวิจัยที่จะไม่ศึกษาภาษาชนกลุ่มน้อย นับว่าเป็นข้อด้อยของงานวิจัยชิ้นนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมในภายหลัง ทำให้พบว่าภาษาไทยถิ่นอีสานที่พบในงานวิจัย โดยเฉพาะที่อำเภอบ้านหมี่ ที่ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานอย่างหนาแน่น คงไม่ใช่ภาษาไทยถิ่นอีสาน แต่เป็นภาษาพวน เพราะจากการศึกษางานวิจัยของอุทัยวรรณ ต้นหยง (2526)เรื่อง วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุ

ในภาษาพวน ได้กล่าวถึงอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีว่าที่อำเภอบ้านหมี่ มีคนไทยพวนอพยพเข้ามาอยู่และใช้ภาษาพวนกระจายอยู่ทั่วไป นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยของรัชนี เสนีย์ศรีสันต์ (2529) เรื่องการเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวน มาบปลาเค้า ของผู้พูดภาษาที่มีอายุต่างกัน พบว่ามีคำศัพท์ 13 คำที่ในงานวิจัยนี้ตัดสินให้เป็นภาษาไทยถิ่นอีสานตรงกับรายการคำศัพท์ของภาษาพวนในงานวิจัยของรัชนี (2529) คำศัพท์เหล่านี้ได้แก่

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาพวน

หน่วยอรรถ	ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ศัพท์ภาษาพวน
รีบ	ฟ่าว	ฟ่าว
ดู	เบิ่ง	เบิ่ง
ทำ	เฮ็ด	เฮ็ด
อร่อย	แซบ	แซบ
เรียก	เอิ้น	เอิ้น
ดุ	ฮ้าย	ฮ้าย
นาน	โดน	โดน
โกน	แถ	แถ
เดิน	ญ่าง	ญ่าง
ขนมจีน	ข้าวปุ้น	ข้าวปุ้น
กางเกง	โส่ง	โส่ง
ปลาช่อน	ปาคอ	ปาคอ
มะละกอ	บักหุ่ง	บักหุ่ง

ส่วนอีก 17 หน่วยอรรถที่เหลือ ผู้วิจัยไม่พบหลักฐานที่จะยืนยันได้ว่าศัพท์ที่ตัดสินให้เป็นภาษาไทยถิ่นอีสานตรงกับภาษาพวน แต่จากงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมาจัดให้คำศัพท์เหล่านี้เป็นศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน ดังนั้นในงานวิจัยนี้ยกเว้นอำเภอบ้านหมี่แล้ว ในบริเวณอื่นๆ ในจังหวัดลพบุรีที่พบว่าใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานยังไม่เป็นที่แน่ชัด เพราะอาจเป็นภาษาไทยถิ่นอีสานหรือภาษาพวนก็ได้

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมานี้ทำให้ไม่อาจสรุปได้ว่าภาษาไทยถิ่นอีสานที่ผู้วิจัยพบในอำเภอบ้านหมี่นั้น เป็นภาษาไทยถิ่นอีสาน แต่มีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นภาษาพวน ส่วนในบริเวณอื่นๆ ของจังหวัดที่พบว่าใช้ภาษาไทยถิ่นอีสาน ควรจะมีการศึกษาใหม่อีกครั้งโดยศึกษาทั้งภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาพวนด้วย

ปัญหาที่พบในงานวิจัย

1. ปัญหาในการแสดงสัญญลักษณ์ที่ใช้แทนภาษาของจุดเก็บข้อมูลแต่ละจุดลงบนแผนที่ เนื่องจากมีจุดเก็บข้อมูลหลายจุดใช้ภาษาตั้งแต่ 2 ภาษาไปจนถึง 6 ภาษาและจุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้มีระยะที่ใกล้กันมาก

2. ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยที่จะไม่ศึกษาภาษาชนกลุ่มน้อยในจังหวัดลพบุรี ทำให้ผลการวิจัยขาดความสมบูรณ์เท่าที่ควรในเรื่องการตัดสินภาษาไทยถิ่นอีสาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ศึกษาระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นในจังหวัดลพบุรีว่าเหมือนหรือแตกต่างจากการศึกษาด้วยศัพท์และเสียงพยัญชนะและสระ

2. ศึกษาการใช้ศัพท์ เสียงพยัญชนะ สระและระบบวรรณยุกต์ในจังหวัดอื่นๆ ที่เป็นรอยต่อของภาษาไทยถิ่น

3. ศึกษาภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาพวนในจังหวัดลพบุรี